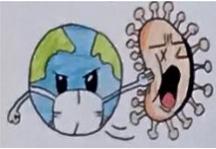

100

پرسیارین سهرنج یراکیش بو مهزن و زاروکن

م.جوان محمد نهمین عثمان

2022

- پهرتووك : 100 پرسیارین سهرنج پاكيش بؤ مهزن و زارۆكان
- ومركپران و بهرههفكرن : م. جوان محمد ئهمين عثمان
- ديزاينا هونهرى : جاسم صبري

ماهى چاپكرن و بهلافكرنى پراستيه بؤ نفيسهرى ©

دنیایه‌کا ره نځین و تژی پسیار

ئه ف پهر توکه ژ لایی بروک هاوس هاتیه به لاف کرن بو زاروکان
نه خاسمه بیت زیره ک نه ویت چه ز فیربونی دکه ن پسیارا دکه
ن لسه ره ر بهر چافیت وا بکه فتن

هه ر زاروکه کی فه رهه نگا بروک هاوس هه بت رامانوی ئه وه
زاروکه کی فاما و تیگه هشتی و زیره که و دشیت هه ر پسیاره کا
هه بت ناراسته‌ی وا بکه ت وئه ندامیت وان بدله کی خوش دبه
رهه فن به رسفا پسیاران بدن. ئه ف 100 پسیاره ئیک ژنمونایه
بو یانا زیره ک هاتیه به رهه فکرن کو بروک هاوس ئیکه ژ نه
ندامیت فی یانی کارمه ندیت وان وئه ز دکه ل وان، داخازا ده
میت خوش بو هه میا دخازین.

م. جوان محمد ئەمین عثمان

بنافی خودی مه زن ودلوفان

من دیت یافه ر ئه فی په رتوکی(سه د پرسپار و به رسفیت وان)یی
 بمفا ژ زمانی ئه لمانی بو کوردی وه رگیرم ژبه ر کو ده ما من
 خواندی من هزر کر دی گه له ک یا ب مفا بت بو زاروکا ن نه
 خاسمه هه مو پرسپار و به رسف زانستینه دیاره بو زاروکیت دته
 مه نی قوتابخانی دا دی یا سه رنج راکیش وب زه وق وده وله مه
 نده بت ب گه له ک جوریت زانستان , بی گومان مروفتیت مه زن
 ژی دی مفایی ژی بینن .داخازا ده میت خوش بو هه می خوینده
 فانان دکه م.

نقیسه ر

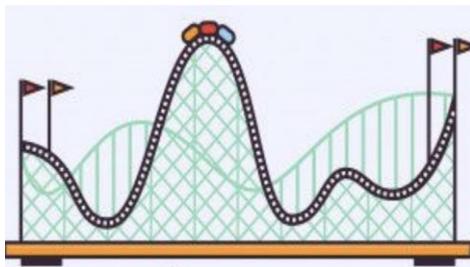
جوان محه مه د ئه مین ئوسمان

دهوك 2016

1_ بوچی مروف ژ سکا مرنی یا ل هه وایی ژووردا ناکه فت ؟

ژبه ر کو هیزا نافه ندی یا عه ره بانا قیتاری بهی زاخو دکیشیت و دگرت وناهیلت ب که فته ده رفه ی سکا قیتارا هه وایی ،نانکو ژ ریکاخو ناده رکه فت ونا که فت به لکو نه گه ر نه و هیزا نافه ندی نه مینیت و فه قه تییت دی قیتار ژوردا که فت

و هه ر وه صا هیزا نافه ندی کونترولی ل سه ر هه می واتشتیت پیفه گریدایی دکه تن یهوه کی مروفا دهما درویننه خواری هیزا نافه ندی وا دکیشته خو وناهیلت ب که فنه خواری.

2_ نافی سیفا ئاده می ژکیفه هاتیه ؟

ئه ف ناهه یی ژ گه رییی هاتی یاکو ژ نه ه هه ستیکا پیک تیتله
وما نه ونافی یی لی کری ئانکو دبیزنی سیفا ئاده می یادیاره ل ژلایی
سنگیقه ژحه فکا زه لاما وپیچه کی شکلی که ری سیفی دده ت
یاکو د ئنجیلی دا دیار کریه کو ده ما ئاده می گوهداریا خودی نه
کری وسیفا مه لعون خواری ومایه دگه ریاوی دا , وه دیاره ژی کو
ژپه یفا ته ببوچه ژ نه سلی عبری هاتیه کو راماناوی ژی هه ر
سیقه نه فجا نافی وی بو سیفا ئاده می.

3_ نه ری نه سترونوت لکیفه دچنه ده ست نافی؟

بی گومان لگهردوونی هیزا کیشانی نینه ژبه رفی چه ندی هه می
 تشت ب نا زادی دفرن له وما دنافا پاپوریت گه ردونی نامیریت
 تایبه ت بیت ههین کو د مو کم کرینه دجهی خودا و ده ما
 ههوجهی ده ست نافی دبن خوب وان نامیرافه دگرن دا بشین هه
 وجهیا خوب قه تینن وان نامیرا نانکو تهوالیتان هیزا کیشانی یا
 هه ی وه کو گیزی که هرهبی ,دا به رماهیکا بکیشیت ژ نافی ده
 ستی وپاکژیی دپاریزن ده ما ما نهسترونوت هه وجه یی ده
 ست نافی بو حه فازا یان جلکیت تایبه ت بو فی چه ندی دکه نه
 به ر خو

4_ چافیت مروفا دشین چه ند ره نگا ببینن ؟

گه له ك زه حمه ته مروفا باوه ر كه ت به لى نه فه راستیه كه نه
وژی كو چافیت مروفا به س سى ره نف

گا دبیین ,ب مه لیوناشانیت گه له ك هویربین كو ل سه ر شه به
کیا چافی نه كو به ر پرسپارن ژ جودا کرنا ره نگا هندهك تایبه
تن بو ره نگی شینن وهندهك بو ره نگی سور وهنده ك بو ره نگی
كه سکن . ده ما روناھی ف چافا دكه فت نه و شانیت پیکمه وهك كه
زیکا نه مری گه هشتنا پیزانینا یت وینه یی بو مه ژى دهنیرت بو
ئیکه مین جار هنگی دونیا ل ویری ره نگی دبت وره نگ هه می
چیدبن چنکو مه ژى ههر سى رهن گیت سه ره کی تی كه ل دكه
ت شین وسو و كه سك و هوسا هه می ره نگ تینه دیتن .

5_ مروف چهند دشیت بلند ب فرت دناف بالونیت هه وایی بیت

زهخم؟

بالونیت هه وایی بیت زه خم دشین ب هه وایی گه رم یان ب غازی بلند بت وب فرت ل سالا 1901 بالونه ك حه تا نزیکى یازده کیلو مه ترا بلند فری ژبه ر کو ل وی بلنداهیى گه له ك کیم ئوکسجین یاهه یی هه چی که سی تیدا بت دلی وی دبوورت حالی حازر ده ما خه لك دوا بالوونا دفرن دا بشین ژماره كا جیهانی ئانکو ریکوردی ب ده ستفه بینن وسه رکه فتی ببن ماسکین تایبه ت بیت ئوکسجینی وهه ر هوسا جل وبه رگین تایبه ت دگه ل خو دبه ن یان دی فرین دناف کابینه كا گرتی بت دا خو ب پاریزن ل سالا 1961 دوو گه شتیت بالوونا بیت کابینیت گرتی روویدان نزیکى سیه وپینج کیلومه ترا بلند ببون بالوونه كا دی ژى یا نه به ر نیاس سالا 1991 نزیکى پینجی و دوو کیلومه ترا بلند بوو .

6_ بوچی موز یا خواره ؟

ئەفۋ فېقىيە دەما لەسەر دارى شين دبت و ئيشيىن موزا گەلەك موز پېقە شين دبن دەما دبچيك بو لايى خوارى مەزن دبن و ھەر گران دبن و وەكى مەزن دبن ل روناھييا ھەتافى دگەرن دا روناھيى بکيشنە خو و پى بگەھن فيجا هنگى بەھەف ھەتافىقە دچت و خوار دبت ھەقى گوتنېبە کو موز تېنە چنين ژ دارا موزا بەرى کو زەر بين وبەرەف ئورويپا ب پاپورا دبەن و لوپىرىژ تەمام دگەھن و لسيکا پاشى دفروشن .

7_ نائفك جيبه وكارى وى جو مفا هه به ؟

ده ما زاروك د ره حمى دايكى دا چيدبت نه شيت خوارنى و فه خوارنى
 بخوت و فه خوتن له وما بريكا دهيكى في كارى دكهت نه وژى بريكا گريبه
 سته كى گه له ك بهيز به ينا دايكى و زاروكى وى خودى يى چيكرى نه و
 ژى كو وه ريسى نائفكى به وىي گريدايه بهه قال بچويكيغه ره حمى دايكيغه
 وبزكى بچويكى فه و پشتى ژ دايك بوونى نه و وه ريس دئيته برين وپيچه
 كى دميينته بزكى زاروكيغه به لى پا و

نه وژى پشتى چه ند روژه كا حشك دبت و دكهفت و جهى وى ساغ دبت
 دگه ل پويستى له شى وشينا وى دبتنه نيشانا نائفكى و ههر بيرا مه
 دئينيت چه وا دايكيت مه خويانا خو ددا مه دا نه و به ندكه كو چو جارا
 نا برييت وقه رى دايكى چو جارا سه ر مليت مه نارابت .

8 بوجی هندهك جارا ته زینك پینا دگریت.؟

هه مو لاییت له شی دثیت خوین بگه هتی^v دا کار بکته و بلفت ده ما کو
 نه و خوین ژ هه ر پارچه کا ئانکو نه ندامیت له شی کیم دبت یان نه گه هتی^v
 دی ته زینک لی پهیدا بت دا مروقی ئاگه هدار کته کو خوین ناگه هته وی
 جهی نه وژی بو نموونه ده ما تو لسه ر پیه کی^v خو پان ده سته کی^v خو هتد
 ... ده مه کادریژ^v بمینی و زه غتی^v لی بکه ی خوین دی^v ژی ئیته فه برین وپه
 نگیییت و دی ته زینکی^v گرت ده ما نه و زه غت ئانکو فشار رادبت مروقه هستی
 ب وه کو ده رزیکا یان ئیشانه کا نه خوش دکه ی نه و دیار دکته کو نه و
 جهین^v خوین ژی^v هاتیه فه برین یا به رفره ه دپته فه ژیه ر کو جاره کا دی
 خوین بدرستی دگه هتی^v

9 بوجی میشیت هنگشینی دمرن بشتی کو ب مروقی فه ددهن ؟

میشا هنگشینی دهرزیکا پیه دانی^۱ یا ب دیماهیکاو^۲ فه هه ی^۳ دهما ههستی^۴
 ب مهترسییا دکهت بکار دئینیت و پی فه دده ت هنده جارا ب^۵ ئیکودو^۶
 فه ددهن چو ل وان نائیت بهلی^۷ دهما ب مروقی فه ددهت گهلهک مهترسی^۸
 چیدبن ژبه ر کو ئه و ده رزیکا وا دمینته دناف^۹ چهرمی^{۱۰} مروقادا ودهما دفرتن^{۱۱}
 ئه و کیسکی^{۱۲} ژههری^{۱۳} هه مو ژ لهشی^{۱۴} میشی^{۱۵} فه دبیت ژ هیزا فرینی و بربندار^{۱۶}
 دبیت لهوما ژ بهر برینا خو دمرتن.

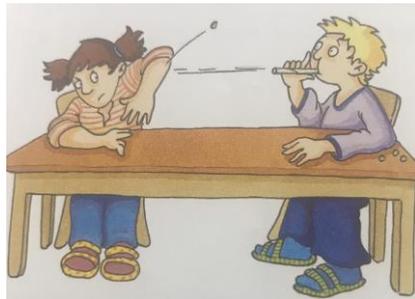

10_ بوجی دهما جههك د سوژت به قوشك لی به بدا دین؟

دهما جههك د سوژیتن ئه و لیمفیت^۷ بن پویستی پری ئافهكا زهلال دین کو
 لبن پویستی هه یه ئه و ئاف^۷ دا ببته وهکو پاریزه رهك بو وی جهی^۷ سوتی
 داکو چ میکروب نیزیک نه بن ئه وژی کو پویست بخو چی^۷ دکه تن له و ما
 چینابت مروف ب په قینیت ژبه ر کو لبن وی^۷ په قیشکی^۷ پویست جار ه کادی
 خو نوی دکه ته فه وساغ دبت و ئه و ئاف^۷ بخو نامینیت وحشك دبت .

11_ بوجی بنیین شین ل سهر لهشی بهیدا دین؟

گه لهك جارا ژ رویدانه كا كه تنی یان زهر به كا ب هیژ پهیدا دبن وی دهمی
 گه لهك ده مارین خوینی دپه قن نهوین کو لبن پویستی وی گاڤی نهو خوین
 به لاق دبت لبن پویستی ولسه رقه صور و شین دبت و وپاشی شین وکسك
 دبت ویدیماهیگه ژی زهر دبت نهو رنگه ژی هه مودژ نه نزمه کی تین
 نهوی کو به پرسه ژ چیکرنا رنگی سور بی خوینی .

12_ جهوا رساسی دکهنه دناف پینووسادا؟

ههژی گوتنی یه کو چوجارا رساس نه بویه دناف پینوسی^۱ رساسیدا به لکو نه^۲ ناهه یی^۳ هاتی دهما ل سه دا^۴ ئانکو قهرنی^۵ شازدی ل^۶ ئنگیلته را هاتیه چیکرن^۷ ماددهک^۸ چیکرن وهکو رساسی بو^۹ نهوژی ژ^{۱۰} گرافیتی بو^{۱۱} نهوژی کو کانزایه کی^{۱۲} بناقی^{۱۳} (سپارکلنگ) ئانکو تهیسوکه^{۱۴} و رهنگه کی بناقی^{۱۵} (کاوولین) تیکهل کرن و^{۱۶} نه و تیکه له بو وهکو رساسی وهندی نه^{۱۷} و (کاوولین) زیده تربتن هندی ره^{۱۸} نگی^{۱۹} نفیسینی تاری تر دبت .

13_ نه ری مروفتننا یینا دشین ب خوینن؟

بی^۱ گومان دشین بهلی^۲ بدهستان^۳ لسه^۴ رکاغزی^۵ کو هنده ک^۶ خالیت بلند^۷ یت هاتینه چاپ کرن ههر شهش خال^۸ نیشانا پیته کی یان^۹ نمره کی دده^{۱۰} ن^{۱۱} ب ریکه کا تایبهت یا به رهه فکریه^{۱۲} ده^{۱۳} ما مروقی^{۱۴} نابینا دهما بدهستی^{۱۵} خو^{۱۶} لسه^{۱۷} وان خالین^{۱۸} بلند لسه^{۱۹} رکاغزی^{۲۰} دبهت^{۲۱} دزانت^{۲۲} چو هاتیه نفیسین^{۲۳} و^{۲۴} دشیت^{۲۵} بخوینیت^{۲۶} ب هزرا خو^{۲۷} ودهستیت^{۲۸} خو^{۲۹} دبیزنه^{۳۰} فی^{۳۱} ریکا خواندنی^{۳۲} (برایل) نه^{۳۳} و که سی^{۳۴} کو دیتی^{۳۵} وچی^{۳۶} کری .

14_ نه گه ر جبه (گيا گه زينك) دهما ف جهه كي دكهفت دسوژت و

دخورييت؟

لدومان دور ولسه ر به لگيت في رووه كي داقيت هوپر بيت ههين وسهري وا
 يي تويزه، دهما بو نمونه ده ستي مروفي في دكهفت نهو سهرك ژ به لگي
 شه دبت و دچته دنا ف پويستي دا وپریندار دكهت ژه هرا دچته دنا ف بريني
 دا ونيكسه ر دخورييت و دسوژيتن، نه گه ر مروف بخورينت زيده تر لي د
 دئيت و هندهك جارا وهكو ليرا نانكو ههستياريا پويستي پهيدا دكهت
 تشتي سهير نهوه نهف گيايه بو زه لاتي دئيته بكار ئينان يان وهكو دهرمان
 يان چايي نه خاسمه بهلگين وي بيت تهر و هوپر چنكودبي ده زينه .

15_ جهوا کامیلون (جوره کی گیانه وه ریت خشوکه) رهنگی خو

دگهورن؟

ئهؤ گیانهوهره دشیت رهنگی خو بگهورت دهما ههست ب مهترسییهکی
 دکهت یان توره دبت ل بن پویستی وا هندهک تهبهقیت دی بییت پویستی
 بییت ههین هندهک شانیت رهنگا بییت تیدا ههین دهما ئه و گیانهوهر ههست
 ب ترسی دکهت ئهوی رهنگی دگفیشت و بلهز رهنگی وی دئیته گوهارتن.

16_ نامیریت کومپیوتہری دشین ہزرا ب کہن؟

راستہ دگہل بورینا دەمی کومپیوتہر ہەر بی بلہزتر وزیرہ ک تر لی دئیت و کاریت پیشکہ فتی پیشکہ شی مروقایہ تی ی دکہ ت بہ لی ہم مو مروقیٹ زانانہ دوی بواری دا کاردکەن ویریکا دانانا پروگراما بو وان کومپیوتہرا قہت باوہر نہ کہہ کو کومپیوتہر بشیت کاری مہژی مروقی بکہت یان جہی وی بگرت .

17_ چهوا دولقین بیهنا خود ئافی دا دئینن و دبه ن (هه ناسه)؟

دولفینا وهکو مروفا میلاک ییت ههین و نهشین وهکو ماسیییت دی گهلهک
 دهمهکا دریژ ده رفه ی ئافی بمینن لهوما خو دههلا قیژنه دهرقهی ئافی وهکو
 حیتا ونافورهکا ههوابی یازیده بوش ژ کونه کا نک پاتکی بهرددهنه دهی
 و دیسا ههوابهکی پاک و پژی ئوکسجین د کیشن و دچنه فه دئافی دا ودمینن
 ههتاکو جارهکا دی ههوجهی ئوکسجینی دبنه فه .

18_ بوجی ئەلماس بی بهها گرانه؟

ژبه‌ر کو ئەو کازایه گه‌له‌ک بی کیمه و ل هه‌می جوها نینه لسه‌ر رویی
 عه‌ردی له‌وما ده‌ما هه‌بت کار و ئەرکیت مه‌زن دقین هه‌تا کو دهر دئېخن و
 حولی دکه‌ن و دته‌یسینن گه‌ له‌ک ب زه‌حمه‌ت د ئیته‌ شکاندن ئەفه
 هه‌می دبنه‌ ئەگه‌ری به‌ها گرانییا ئەلماسی .

19_ چهوا دهنگ فهدهت ؟

دهما دهنگهك ل جههكي تيت يان ههبت وهكو مهوجييت ئاڤي مهوجييت
 دهنكي چيدين و ئه و بي رهنگ و بي شيونه وبى تامن و ئه م نابيين بهلي
 ههست بي دكهين دهما ئه و دهنگ ب تشتهكي دكهفت وهكو ديوارا يان چيان
 ئه شجا ئه و دهنگ دزڤريته فه و ئه م گوھ ل ده نكي خو دبينه فه.

20_ بوجی مریشك هیكا دكه ن؟

دناڤ له شی مریشکی دا هیك چیدبن ئه وژی د هیكلدانكا وی دا زهرك
 چیدبت و ب سپیلکی تیته سهردادان ده ما دناڤ بوریا هیكلدانکی دچت و
 پاشی تیقلی وی زی ژکلسی کو هه ر لدویماهییا بوریی دا بخو چیدکته
 دهما دویکل وی هیکی لوقاح دکته دبته چیچه لوك و مریشك 21 روژا
 لسه ر د روینیت دا گهرم بت

دهما ته مام بو دی تیقلی خو شکینیت و چیچه لوك دهر دکه فت ودهما
 دویکل نه لوقاح کته وی هیکی دله شی مریشکیدا نابته چیچه لوك به لی
 مریشك ئه وی هیکی دکته و بو خوارنی دئیتته بکار ئینان.

21_ ټه و ميشيت بو تنی ټيک روژ دژين جو دخون ؟

ټهټان ميشا دم نينه خو بو خوارنی ژى ژبه ر کو گه له ک ژى کورتن هنده ک
 بو دوو دم ژميرا دژين خو ده ټى وا يى ده قسيى يه هنده ک ژى دفرن
 دده مى فريني دا جوت دبن و مي هيکين خو دکه نه دټاټي دا و پاشى دمرن
 وټهټ جوره هه ما نا گه هن چ ب خون به لى ټهټين بو ټيک روژ دژين يه ره
 قيت وان دټاټي دا دژين وپرتيت رووه کيت مری ييت ناټاټيدا دخون و
 ټه و ته حال ب ييت گه له ک هوپر و هنده ک مه خلوقاتين هوپر وټهټه هنده ک
 جارا بو سى سالا دژين.

22_ بوجی جه مه د یا حلیسوکه؟

براستی ئه و جه مه د نه ئه گه را حولیسینی یه به لی ئه و ته به قه کا ئافی یه یا گه له ک ته نك کو مروف نابینیت یا لسه ر ئه و دبته ئه گه ر بو حولیسینی .

23_ جه وا فیل دنفن؟

فیلی مه زن گه له ک نانفت تنی نیزیکی دوو دهم ژمیرا به لی بیته بچویک هه وجه ی دهمه کی دریز ترن بو خه وی دهما کو فیل دنفن هیزا خو دداننه سه ر ددانیت خو بیین عاجی دهما مروف دویف چوونا فیلا دکه ت گه له ک کیم بشیت فیله کی نفستی بینیت ژبه رکو ئه و گه له ک بیته ب هه ستن بو ده نگا دهما دنفن ده نگه ک بیته وا ئیکسه ر رادبنه شه له وما زی هه ر شپیره به یه نا خو شه دده ن .

24_ بییت قازا دته زن دین دنا فثافی دا؟

بنی بییت قان ته ایرا هه ستویکه کی ب هیزه و چه رمه کی گه لهك ستویر
 بی نخافتیه کو لسه ر جه مه دی ژی ناته زن نه فه ژی توره کا موکم
 یاده ماریت خوینی د لنگین وا دا یابه ر پرسه ژ فی پروسی نه وژی ده ما
 نه و خوینا گه رم دنا فله شی وان دا ژ وردا دچت نیزیک و دبه ر وا ده
 مارین کو خوینا سار دیبیت قازا بو له شی دبه نه فه دوی ریکی دا نه
 و خوینا ته زی بویی دیبیت وان دا جاره کادی گه رم دبتن و نه ف میکانیزمه
 به رده وام دبت ویبیت وان دمینن گهرم .

25 هیڙا زفرینا عہدی ل دور خوہ جنده؟

بو ھر چرکه کی 450 مہترہ ٺہوڙی نیڙیکی 1610 کیلومہ ترا یہ بو
 ھر دم ٺمیرہ کی بہلی مروقی ناگہ ھ ٺفی زفرینی نینہ بہلی پا زفرینا
 عہدی ل دور حہتافی گہلہک بلہ زترہ نیڙیکی 107280 کیلومترہ
 بو ھر دم ٺمیرہ کی ھہیف ژی کو ل دور عہدی دٺفرت بہ لی بلہ
 ذاتی یہ کا کیم تر بہلکو بہس 3600 کیلومہ ترن بو ھر دم
 ٺمیرہ کی یہ.

26_ نهرى تو بيژى جهى عهرى دناف حه تاڤدا ههبت ؟

حه تاڤ گه له كا مه زنه كو 1000000 جارا جهى نه ردى دناڤدا
 هه به ژ نه سمانا حه تاڤ و هه يڤ و هه كو ئيك مه زن ديار دكهن به لى وه
 نينه لى وه سا ديار دكهن ژ بهر كو حه تاڤ گه له ك گه له گ ژ نه ردى دوير
 تره كو ژ هه يڤى و

هه ر تيشكه كا حه تاڤى هه شت خوله ك دڤين دا ب گه هته نه ردى به لى
 رونا هيا هه يڤى ب چركا دگه هته نه ردى .

27_ بوجی تیلبت مروفی ب سه رشویشتنی دقورمچن؟

پویست ل وان جها گهلهکی ستویره ودهما ئافی گهلهك دکیشت و دنمییت دوهرمت وشکلی چهرمی دئیتته گوهارتن بهلی ئه و گهورین نه یا ب ترسه ویشتی ده مهکی دزفرت وهکو خو و راست و حولی دبت.

29. ماسی وی ئاڤا تیدا دژین دڤه خون یان نه؟

ئه و ماسییت دناڤ ئاڤا ده ریایی دا دژین ئاڤی ڤه د خون و خوی یا ئاڤی ژی بریکا (خه یاشیم) ئانکو پیلینیت خو وی خوی پالده ن ودهر دئیخن وئه و ماسییت دناڤ ئاڤا شرین دا دژین ئاڤی به رده وام بریکا پویستی خو دکیشنه دناڤ له شی خو ژبه رکو ئاڤا دله شی وا دا بخو سویر تره و پی نه فیت ئاڤی ڤه خون به لکو به روفازی دڤیت به رده وام ئاڤی دهر دئیخن دا نه په قن .

30_ چهوا ماسی بیهنا خو دئینن و دبه ن ئانکو (هه ناسه)؟

ماسی نه وهکو گیانهوه ریت دی دشین ئوکسجینی ژ هه وایی بکیشن ئه فجا ئه و ئوکسجینا هه لیایی دئا فیدا وهکو په قویشکیته غازی زوی دکیشن ده ما ده فی خو فه دکهن وتژی ئاف دبت (خه یاشیم) ئانکو پیلینیت خو ئه ویت کو لته نشتیت سه ری ول پشت چافیت وان ب فشاره کا زیده لسه ر چیدبت و خوین تیدا بهیز دگه ریبت ودلفت و ئوکسجینی ژ ئافی دکیشن هندهک ماسی بیبت هه یین ئه ویت دئا ف ئافین کیم ئوکسجین دا دژین بو نمونه ماسییا میلاکا سور (سیی) یان ماسیین خواهلا فیژ یین ته قنی ئافی وا ب ئه لمانی (شلام شپرینگه ر) ئه ندامیت پیشکه فتی بیبت هه ناسه کرنی بیبت هه یین و دشین ئوکسجینی ژ هه وایی زی بکیشن.

31_ چه واچه کچه کیله دشین ل تاریبی ب لفن ؟

چه کچه کیله نه شین باش ببینن به لی گو هیئت وان گه له ک یی ب هیزن
 نه خاسمه ب شه فی ده می نارامی وبی ده نگی یه نه و دشین جهی غه
 نیمه تا خو بزائن بریکا ده نگی ده ما د لفن لدویف وی ده نگی هیرشی
 دکه نه سه ر و دخون .

32_ ئهري رووهكين كيزك ئانكو (حهشهره) خور ددان هه نه؟

نه خير ددان نينن به لي هندهك ژوان ريكيين دوي هه نه بو گرتن و خوارنا
 ههشهره وهكو هندهك گولا بهلگيت وان د نويسهكن دهما ههشهرهك دادده ته
 سه ر بهلگي پيئه دنويسيت و ئيك سه ر دخوت و هندهك زي وهكو تراري
 نه دكوپرن دهما ههشهرهك دكهفته تيدا نه شيت دهركهفته
 فه هندهك زي وهكو قهپهغهكي يا پيئه لسهري دهما ههشهره داددهته سه ر
 ئه وقه په غك دئيتته گرتن وحهشهره دخوتن .

33_ بهرکیت فروک هه نبهلی بی گومان بییت هه ین بهلی دناف فروکادا ل
 ئه ردی درائیخستینه ده ما مروف سهفه را بفروکا دکه ت دی بینت لی ئه و
 بهرکیت بی فروک دفرن تنی دناف چیروکیت هزار وئیک شهفا دا هه نه کو
 ئه و ژی ژ خه یال وهزیت نفیسه ری نه .

14_ ئه ری هه می روپبار دگه هه ئیک ئو روی دینه دناف ده ریازه وده ریادا

؟

راسته گه لهک جارا روپبار ئیک سهر نا چنه ده ریازا یان ده ریا بو نمونه
 ئوکاوانگو روپباره که ل ئه فریقا باشور رویدبته ناف نافا بائیری یان
 روپباری دانوب ل گه لهک جهان بهرزه دبته و جاره کا دی ل هندهک جوها
 دیار دببته فه ئه و ژی بو نمونه ئه لمانیا و نه مسالی هه ر چه وا بت و کیفه
 به ری خوبکه ن ل هه ر جهه کی جیهانی بت دیماهیکی ریکا ده ریازی وده
 ریا دگرن و دگه هه فه ئیک.

35_ نهری هه سببی ئافی ج دکهت دژی سوتنا چه تافی؟

پویستی^٧ فان گیانه و هرا گه لهك یی^٧ ته نكه ئەف گیانه و هره ل ئە فریقا مه داری
 دژیت كو گه لهك چه تافا گه رمه دڤیت هه ر دناف ئافیدا بن بهلی^٧ دفن و گو هین^٧
 وا ژدهرفه ل سه ر ئافی^٧ دمینن دا بیهنا خو بکیشن دهما لبه ر چه تافی^٧ دمینن
 ئە و نا سوژن ژبه ر خواها وا یا سوره سبحان الله

وهكو مه لحه می^٧ دژی چه تافی^٧ کار دکهت و فان گیانه وه را دیاریزیت دژی
 سوتنا چه تافی .

36_ نه گه ر جبه دهنگی مروقی دکه ثبت ؟

نوژداریت بیانی دبیزن فلانی بهقهک یا دگه ریی^۱ دا لی^۲ وه نینه^۳ نهو به لکو
 وه ره مه که ل بن نه زمانی چیدبت نوژدار ناخی یی دانای ب لاتینی (رانولا
)ئانکو به قا بچویک کو نه گه ری نه مانا ده نگی یه نه و وه ره م ژ بهر
 کو وه کو په قویشکیٔ ده نگی نه بیٔ بهقان , لهوما دهما دهنگ دچت
 دبیزنی^۴ نهو بهقهکی^۵ یا خو هه لاقیتیه^۶ دگه ری یا نه ساغی دا چنکو ژ زمانی
 بو گه رییی ته مه ت خواهه لاقیتنه کا به قایه ژجهه کی بو جهه کی دی .

37_ بو جی به حنی یا بییت مروفا گهلهك یا هه ستیاره ؟

ل بنی پییان گهلهك عه سه ب بییت ههین کو ریکا وا بو مهژی دچت و دگههتی ده ما ده ستفه دانه ك دگه هتی وه کونموونه (قدقدانك) ئيك سه ر دی بییت خو کیشی , وه کو ته لیفونی دهما تو نمره کی دخوازی ئيك سه ر جهره س لی دده ت . نیفا دهستی ژی ههر هوسایه بهلی ژهر کو کاری دهستان روژانه گهلهك پتره و پتر دئینه بکار ئینان نه فجا هه ستیاری یا وا کیم تره نه وهکو پییا نه لهوما نه گهر مروف وهکو زهمانی بهری هه ر پی خواس بریفه چوبان پی ژی هه ستیار نه دبون.

38_ بوجی هنده ك جارا له رزك ب له شی مروفی دا دجتن ؟

ده ما مروف ههست ب سه رمایی دكه ت یان ترسهك بو چیدبت له رزکی دگرت ماسولکیت بچویك دلەشی مروفی دا بهرپرسین فی کاری نه جهی وان یی لبن ته به قا سه رفه یا پویستی ل بن جهی شین بوونا موییان ئەوژی ئە فجا دەمی سه رما یان ترسدگه هته مروفی ئە و عه سه ب ئە مری دده نه مه ژی (وهكو به رگرییه ك بو له شی) ئەو چه رم ئیکسه ر دمچییت و خو دکیشته ئیک دا کو نه هیلت چو زیان بگه هنی ئە فجا دبتە له رزك کیم مویی کاری وا ماسولکا ب هیزتره وله رزك زیده تر دبت.

39_ برویسی چه وا رووی دده ن؟

دهما دونیا گهرم دبت و رتوبهت ئانکو شه ه یا ههواپی زیده دبت و ئهف هردو ههواپین گهرم و سار دناف ئیک دکهفن گهلهک ههواپهکی گهرم و برتوبهت پهیدا دبت و دکهته عهورهکی مهزن و تاری کو دنافدا گهلهک شهحنیت (سالب وموجب) (ئه رینی و نه یینی) تیکهل دبن و دژی ئیک کار دکهن و ئیکسه ر ئیلیکتریکهکا (که هره ب) یا زهخم چیدبت و هندی شهحنه پترلی دئین که هره ب زیده دبت و دهر دبت وهکو بریسی و ئه و دهنگی مهزن ل دویف مهزنیا بریسی یه ههردهم دگهلدا یه .

40 بوجی ستوی زهرافا گهلهك بی دریژه ؟

دریژی یا زهرافا دگه هته شه ش مه ترا دریژترین گیانه وهری شیردهره و ل نه فریقا دژیت وستوی و اژ حه فت فهقرا بتنی پیک هاتیبه هر ئیک ژ وان فهقرا چل سه نتمیتره نه فهژی نه هه می دهما هوسا بو بهری ملیون سالا ستوییت واکورت تر بون ستوی دریژ باشی یا خو یاهه بی نه و ژ بی زهحه ته دگه هنه به لگین داریت بلند دا به لگا بخون نه خاسمه دارا (ناکاتسیی) کو گهلهك یا بلنده و نه و گهلهك چه ژ خوارنا به لگین وی دکن و دهما دنن ستوی خو ددانه سهر له شی خو نفتنا و ا ژ بو دمه کی کورته ژ بهر مه ترسیا بو نموونه ده ما شیر هیرشی لی دکن و دشین ژ ستوی وان زوی بگرن و ب کوژن .

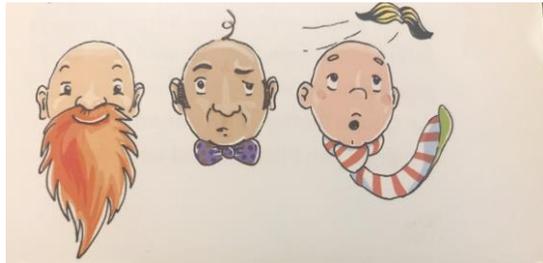

41. بوجی شویشه یا رونه (بی ره نگه) ؟

مروڤ نه شیت دناڤ ئاسنی یان ستیلی لایی دی ببینت ژبه ر ئه و پرت یان هوپک (جزینات) و ئه لیکترونین کو ئاسن یان ستیلی دا گه لهک دبی^۶ سه لیه نه و درنده دناڤ ئیکرانه دلن ژبه رفی چه ندی قلاهیی چوقلاهیی نامینیت ، له و ما ده ما روناھی ڤه ئه لیکترونا دکه ڤت ریکی ناده ن بو روناھی^۷ دناڤرا ببورت ولویری دمینیت ودئیته کیشان وناده رکه ڤته لایی دی . لی هندی کو شویشه یه ژ خویزی وکلس وسودایی پیک هاتیه وه ر ئیک ئیلکترون دگه ل ئیک پرته ک (جزی) دگه هنه ئیک ومولیکول کی چیدکه ن ب ریک و پیک و دما به بنا وا دا و قلاهی چیدبت و روناهیی جهی خود وا قلاهییا دا دا دکه ه ت و ریکا ده رفه وبه رده وامیی دگرت وده دکه ڤت له و ما مروڤ دشیت د ناڤ شویشی یرا لایی دی ببینیت .

42 بوجی گهلهك زه لام دى برجن ئانكو (كه جه ل) ؟

هەر مروڤهكى هورمونیت گرنگ بییت ههین چو نیر بت یان می ودبه ریرسن ژ گهلهك شولا دهما ئەو هورمون زیده یان کیم دبن دلە شی دا ل مروڤان دیار دبت وه کو بو نمونه پرچ وه ریان یان ره ننگ یان ده ننگ و بهژن و هتد.... بو نمونه (هورمونی تیستوستیرون) ل دمف نیرا ههیه ئەو ژى ئەگه رى گههشتن و مهزن بوونا کورایه به ره ف زه لامینی دهما زیده بت دلە شی وا دشیت ببهته ئە گه رى کیمبوونا پرچی . لی ئە گه رى که چه ل بوونی جیناتیت میراتهینه بو نمونه دهما بابکی که چه ل بت و کورهکی بچویک ههبت چیدبت ئە و کور ژى ده ما دبته زه لام که چه ل بت .

43 بوجی گنیا بی^۶ (که سکه) ؟

بی^۶ گومان به لگیت هه می رووه ک و داروبار ره نگی که سک یی تیدا نانکو (کلوروفیل) نه خاسمه رووه ک ژی هه و جه یی خواری نه وه کو مروقان دا بژین دهما به لگ غازه کا تایبه ت (کولن دایوکساید) نانکو کاربوندیوکسیتی بریکا شه قیت نانکو که لشتوکیت سه ر به لگی هه وایدا دکیشته ژوور کو غازا (کولندایوکسید) ه و تیکه لی وی ئا فا کو دنا ف به لگی دا هه ی دبت پیکفه شه کری^۶ د به لگی دا چیدکنه ئه ف پروسه کارا دبت ده ما حه تا ف ئینه ر جیی^۶ وروناهیی دده ته رووه کی کلوروفیل چیدبت و چه ند روناهی بهیزتر بت که سکا تی پتر ه بو نموونه ده ما وه رزی پاییزی به لگ زه ر و قه هوه یی دبن ژبه ر کو روناهییا حه تا فی نه یابهبیزه فی وه رزی وره نگی که سک کیم دبت وتیک دجت و رووه ک وهه می دار وبار کیم ئا ف دبن نه فجا پروسا چیکرنا ئینه ر جی وکلوروفیلی لاواز دبت وبه لگ ژی دوه ریبن.

44 بوجی برجا مروفت دان عه مر سپی دبت؟

به پرسپی رهنگی دله شی مروقادا کو دبیزنی (میلانین) چه ند نه و رهنگ پتر
 وبهیز تر بت دله شیدا هندی رهنگ دی تاری تر بن به لی دگهل عه مری وپیر
 بوونی نه و رهنگ ژی لاواز و کیم دبت له وما رهنگی پرچی ژی فه دبت
 حه تا کو نه مینیت و پرچ سپی دبت.

45 پرچا مروفا جهند دريژ دبت؟

پرچ هر ههيف ئيك سه نتيمة تر دريژ دبت نه گه ر مروفا پرچا خو چو جارا
 نه برت دگه هيته نيڤ مه تري ژى لي نه فه ژى پشتي شهش سالا نامينيت ژ
 نه گه ري پرچ وهريباني وشين بوونا موييت پرچي بييت نوي نه فجا روزانه
 100 مويي ژ ژيرچا سه ري دوه ريپين بي كو مروفي ناگه ه ژيبت بو
 زانين مويين دي بييت له شه ي ده مه كي كورت يي هه يي بو شين بووني
 وپاشي رادوه ستن يان دوه ريپين , و مژيلانك بو 3 حه تا پنيچ هه يفا شين
 دبن و رادوه ستن و دريژ تر لي نا ئين .

46_ مروفا جهند موی هه نه ؟

مروفا ژ سهری هه تا پیمان یی بموییه ژبلی بنی پیی و نیفا دهستی، ته مامه تیبیا له شی ژی بییت هه ین بهلی گهلهك دهویرن و هندهك جهان هه ر دیار ناکهن، زهمانی بهری مروفا گهلهك ب پرچ بون ژبه ر کول بهر هتاف و سهرما و گهلهك مه ترسییا دا دژیان نه فجا وی پرچا بوش نه و دیارستن، لی فی ده می مروفا خو دیاریزیت ژبه ر کو ژیانا فی سه رده می یا مودیرن نه و نه گه ر هه می بییت هاتینه چاره سه رکن ونه ماینه نه و پرچ و موی کیم تر لی هاتن، ژبلی که چه لا دفتیت نه و خو بیاریزن، ب کولافا یان چاندنا پرچی یان باروکا بو نموونه پرچ سورا هه تا 90000 موییت پرچی بییت هه ین، پرچیت تاری نزیکي 100000 موییه، و پرچیت ره نگ فه بی نزیکي 140000 موییه نه.

47_ ناخی مویلی ئانکو (هاندی) ژ کوبه هاتییه به ؟

ئهلمان دبیزنه مویایلا ههندی نه و دبیزن ههندی پیتهکا ئهلمانیه راماناوی (له پ) ئانکو ده ست و نه ف ئامیره ته مه ت له یی دهستی مروقییه و بدهستی دئیته ب کار ئینان.

48. بوجی گه له ك رهنگیت پویستی هه نه ؟

شانیت رهنگ دانى دپویستی دا به پرسن ژدانا سه نگ وره نگیست جورا
 وجور وگه له ك جوریت میلانینی دپویستی وئه فچه نده دگه ل
 ستویراتی وروینى وهه بوونا کاروتینی و هیزا زفرینا خوینی ئەفه هه می
 دبنه ئەگه ری هه بوونا گه له ك رهنگیت پویستی .ئه و مروفیت به رده
 وام ل جهیت به ر تیشکا حه تافی دژین ره نگی پویستی وا یی سروشتی
 یی تارییه وان دپاریزت ژسوتنا حه تافی .

49_ جول بن تهختیت(هیمپلن) هه به؟

ئهفه ژى گوتنهكا ئه وروپى ياكهفنه بهرى دووسه د سالا ئه و مروثيت بى سه روبه ر و كيم فام و بى خه م و بى خيرت ب ئه فى ناڤى دهاتنه نياسين و وه سف كرن و بهرى نيزيكي دوو سه د سالا دگوتنه فى جورى مروفا(هامپلن) ئه وژى په يسه كا ئه لمانيه و دگهل ده مى ئه ف په يسه بو (هيمپلن) و په يفا تهختى ب ئه لمانى (بيت) لى زيده كرن , ئه فجا بو گوتنهك ئانكو مه ته له ك بو فان جورى مروفا.

50_ کی بهری کی هاتبه هیک بان مریشک؟

بو زانیننا فی چهندی دقیت فهگه ریینه بهری 230 ملیون سال، ئەم دی بهلکو ئیکه مین دیناسوری بینین بهلی دی هیکا ژی بینین ئەوژی کو زانا دبیزن دیناسور گیانه وه ریت خشوکن (زواحف) و هیک دکرن بهلی چو بهحسی هه بوونا ته یرا ومریشکا ل وی ده می نه بوو، لی پشتی ملیونهان ساله پیشکتهن و گهورین دجورین فان گیانه وه را دا چیبوین وته یر و و مریشک ژی په یدا بوون ئەف گهورینا زهخم دبیزنی (ئیفولوتسیون) ئانکو پیشکته فتن و دیار کر کو هیک بهری مریشکا هه بوون.

51_ بوجی دل ب له ز لي ددهت دهما مه ترسييا؟

ئه گهر مه ترسيينه ، دهما ترسهك ده ف مروفي بو نمونه، بورينا ريگه كا پري ترومبيل يان بورينا ترومبيله كا بله ز دي راوهستي و ترس بوته چيبت تو دي بي حه مدي خو ئانكو ئوتوماتيكي دي پاشفه چي ويان چو جوريت رويدانيت دلته زين وبترس و عاذزي ببت دوي ده ميذا ئيكسه ر دل زيده تر و بله زتر خويني پالدهت ددهمارادا ئه فجا دي ئه ركي دلي زيده بت و بله ز خو د قوتينن و دگهل في رويداني مروف بيهنا خو زيده تر وبله زتر هه لدكيشت و ئه فه دنبه ئه گه ري خوهداني زي ئه فه پروسه وهكو هايدارييه كي يه بو مروفي دا خو ژ مه ترسييا وعاذزيا وماندي بوونا زيده ب پاريزت وبله ز حه له كي وريگه كي بو رويدانا بيينت ، بو زانين دلي زاروكا 80 ، و مه زنا 60 —حه تا 70 جارا ن خو دقوتت دهه ر خوله كه كيذا .

52_ (جادوکه) ئانکوسحر باز کینه ؟

ژکه فندا چپروکیت سحر باز ا هه بون , نه خاسمه کارین وان هه ر یین خرابیی
 بون بهلی ل سه دهیین نیفی ل ئه وروپیا گه لهک مروف وهکو سحر باز ا دهاتنه
 نیاسین و بههرا پتر ژن بون , ژ بهر هندهک ره فتاریت تایبه ت هه بون , بو
 نمونه شیان هه بون نه ساغیا چاره سه ر بکه ن خه لکی هزر دکر ن ئه
 کاره سحر ن, ئه فجا دهما مالا که سه کی سوتبا یان سه قا تیکچوبا یان ئیک
 مربا ئه گهر دبی تاوان ژ ی بان هه ر خه لکی دکر نه ستوییت وان , سزا
 مرنی ب سووتنی یان خه ندقاندن دئافی دا ده ر حه قی وان ئه نجام ددان
 هه تا نزیک ی سالا 1800 ل ئه وروپیا ئه ف دیچون وسزا هه بون , هه ژ ی
 گوتنی به د قورئانا پیروزدا خودی مه زن دیار کریهه , سحر و ساحر بییت
 هه یین چو میر سحر ی بکه ت یان ژن ئه و کاره کی حه رامه وسزا یا هه یی
 نه خاسمه بو فان جور ی مروفا بییت زیانی دگه هینه خه لکی .

53_ مفا نالبت ده وارا جبهه ؟

ژكهفندا وحه تا ده می مه یی پیشكه فتی مروفا گهلهك باری^٧ ده واران
 گران دكرن ودكهن چو ل باژیران یان چیاپی یان ل گوندا ,بو گهلهك كاریت^٧
 زهحمهت نه فجا بنی^٧ پییت وا بریندار دبوون و دمهحییان و دته حسوین
 وگه له ك نازار دگه هشته قان ده وارا لهوما نه هژرا ناسنی بنی^٧ پیی^٧
 نانكو(نال) پهیدابو كو پرته كا ناسنی یه ببزمارا دبنی پییت ده وارا
 دقوتن و مكم زهبت دكهن ب بنی^٧ پییت^٧ وان فه لی نازار نینن و ئیشان
 چنكو گهلهك جههكی^٧ ستویر و بهیزه وه كو شاخیت هنده ك گیانه وهره
 و.وه كو نینوكا بو زانین نه و هه سپ بییت (وه حشی)ل چولی و سروشتی
 دژین هه وجه یی نالا نابن ژبه ر كو ئاقار یی ل وارا یی نه رمه.

54_ ئه گه ر جيبه مريشك ژبيرفه دنفن و ناكهفن؟

خودی مهزن تايبه تمه ندييه كا دايه فان ته يرا ده ما دنفن ,ئه وژی له پييت
وانه تله كا زيده يا ههبي بولايي پشتي دچت ده ما دخه و دچت ئه و له
پ وپهنج خو پيگمه ب ئيگ جار دگرن و بگي ريكي ته يري مكم دكه ت
بجهي وي فه و ناهيلت بكهفت و دهما ژ خه و رادبتن و خو ژيگ فه دكهت
ئه و پهنج سست دبن و فه دبن.

55 بوجی سه دره ون؟

ده ما سه هه ست ب گه رمی دکه ت ژنه گه ری که فلی وی بی ستویر و
 وسه بیبا چو ریک نینن بو ده رکه تنا خوھی لهوما دقیت وی خوھی
 بریکه کی دهر بیخت نه و پروسه بریکا بیهن کیشانی رویدده ت ،دهما دهفی
 خو ژگه رما فه دکه ت وهه وای دکیشت دل پله زتر کار دکه ت و شینا 40
 نه فه سا 400 نه فه سا دکیشت د ئیک خوله که دا ئیکسه ر نه و شه ه
 وخوه ژ دهفی و دفنی و زمان و میلالکا سور(سییا) دهر دکه فت وحشک
 دبت .

56 مفایین فاکسینا جنه ؟

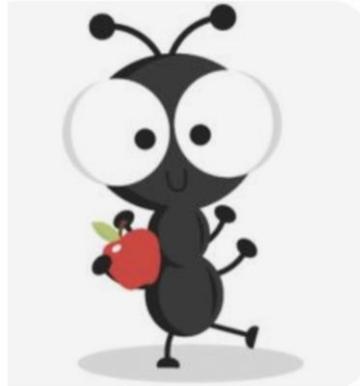
بی گومان فاکسین دژی نه ساغیین ب زیان دئینه دانان وه کو سورکا خوریکا شه له لا زاروکا هتد — نوژدار هندهک میکروبییت لاواز یان بییت مری دکه نه له شی مروفین ساغله م ب ریکا ده رزیکا (شره نقا) لی ئیکسه ر وی گافی ئامیری به رگریبی (مناعه) دژی فایروسان دله شی دژی وان فایروسیین مری یان لاواز وبه رگریبی دکه ت . جوره کی (سپیلکی) ب مایکروسکوپا تینه دیتن دناق دخوینیدا دبه پرسن ژ فی پروسی وهیرشی لسه رگشت میکروبان وفايروسان دکهن و دگرن وناهیلن ببنه زیان بو مروقی و ئه و ده ما فایروسیت ب زیان ومه ترسی دگه هنه خوینی ، ئه وفاکسین زی هاتبته دانان ودخوینیدا هه بت هیرشی دکه ته سه ر فایروسا و یویچ دکه ت به ری کو ببنه نه ساغی وزیانی بگه هیینه مروقی .

57_ چه شه ره زځستاني كېښه به رزه دين ؟

گه له ك ژ فان چه شه را دناځ شه قين داروبار وديوارا دا خوځه دشيرن
 وهنده ك نهردي دكولن و لوپري خو ژسه رمایي دپاريزن , به هرا پتر دمرن
 بو نموونه نيريت خالخالوكا پاييزي دمرن , ومی خودپاريزن بريکا ميتنا
 خوينا پيشييا وه كو ماده كا دژي جه مداندي ژي چيدبت و دئينه
 پاراستن , چه شه ره خو دځه شيرن وسه رمایي دپاريزن دا گهش بن ومه
 زن بن ټانكو بگه هن برهه تي زځستاني زيده بن ټه فجا جهه كي دگهرن بو
 زځستاني , ستينگ ژي بونموونه هه می دمرن ژبلی مه ليكا وا دميينته ساغ
 دناځ فه شاره كي دا . باهرا پتر يا په لاتينكا ژي دمرن لي به ري هنگي
 هيكيټ خو لسه ر قورميت رووه كا دكهن , ژبلی به لاتينكا بناځي (چاځي
 تاووسي) دميينته ساغ . وبه لاتينكا (ټه دميرال) ژي دميينته ساغ ژبه ر كو به
 ره ف باشوري گه رم دفرن .

58_ چافیت حه شه را جو تایبه تمه ندی هه نه؟

هه ر چافه کی حه شه را بو نمونه میش. ژ 1000 چافیت دبهرئیکشه
 پیکهاتیبه لهوما دهما مروفا هه ول دده ت و دقیت میشه کی یان پیشییه کی
 بگرت یا بزهمه ته ژبهرکوئه و گه لهک زوی دبینیت و ژهمی لایان , ده
 ما دفریت 250 وینا دچرکه کی دا تومار دکه ت لی چافیت مروفا تنی
 24 رهسما تومار دکه تن ,

59_ کی ٹننتہ رنبت که شف کره؟

بو جارا ٹیکی سالا 1969 چوار زانایین ئەمریکی ژ چوار کولیزین ئەمریکی
شیان کومپیوتەرین خو ب ریکا تەلەفونی پیکشە ب

گریدەن ب فی ریکی شیان پیزانینین خو لیک بگهورن و بگەهیننە ٹیک
ناقئ وی کرنە (ئارپانیت) دگە ل بورینا دە می کومپیوتەر زیدە بوون و
باهرپتر عالم و زانا و بنگە هیت فەکولەینین زانستی و عەسکەری بوون وی
دەمی ژ 200 کومپیوتەرا زیدەتر نەبون بەلی نوکە زیدەتر ژ
800000000 کومپیوتەران پیکشە کاردکەن وئیک ملیاردا مروفا پیقە
دمژویلن وکار پی دکە ن .

60_ ژ کهنگی فه به روکی جینز نانکو کاوبوی هه به ؟

ژ سالا 1850 جینز یان ئەم دبیزینی کاوبوی مروقه کی ئەلمان بو هاتبو لکاره کی باش بگه‌رت ل ئەمریکا نافی وی لوب شتراوس بو پاشی نافی خو کره لیفی شتراوس سالا 1847 هاته نیویورک و دگه‌ل بریایی خو لويس جههک بو جل و به‌رگ فروتنی فه‌کرن وی ده‌می خه‌ک ب لی گه‌ریانا زیریدا کار دکرن ل سان فرانسیسکو ده‌ما وی گو‌ه لی بوی ئەوژی چو سان فرانسیسکو سالا 1850 لویری خه‌لکی گه‌له‌ک به‌نته‌رون نانکو شه‌ روالیت کاوبوبویی ژی دکرین ژبه‌رکو هوین و سئک و گه‌له‌ک ب هیز بو زوی نه‌ددریبا , نه‌ خاسمه بو وان که سیت ل زیری دگه‌ریان ل جهیت چیایی و بن ئە ردی (تونیلادا) ئە فه‌ په‌ روکه ژ پامیبی سافی چیدکرن وره‌نگی شین ژی ره‌نگی تایبه‌ت بو . لی فی ده‌ می گه‌له‌ک ره‌نگ و مودیلین نوی بیت هاتینه‌ چیکرن په‌ روکی جینز ده‌یته‌ نیاسین وه‌ کو سیمبولا سه‌ ره‌لدانا نفشه‌ کی گه‌ نجان بو ل سالیته‌ پینجیا دژی دایک و بابان .

61 جول سهر بشتا حیشترا ن هه به ؟

هومبانك ئانكو (سنام) دناقدا ژى دوهنه ئانكو (روین) ئەو روین هیزی وتاقه تی دده ته حیشتری ده ما خواریا وا کیم دبت بو زانین حیشترا شیانه کا عه جیب یا هه ی بو کومکرنا ئافی دلەشی خودا ، مروفا دشیت بیژت چو جارا حیشترا برسی یان تینی نابن هه می ده ما ئاف و خواریا یاعمبار کریه دلەشی وان دا .

62_ بوجی پشیک دکه فنه سه ره له بیت خو ده ما ژ بلندا هیی دکه فن ؟

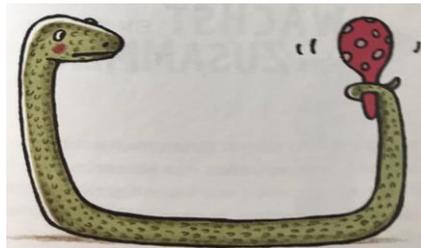
میکانیزمه کا سروشتی یه ده ف پشیکا خودی مه زن ل ده ف فان گیانه وه
 ران چیکریه دبه رهه فبن ده ما ژعه رده کی بلند پشت و پشت دکه فنه
 خواری ئیکسه ره هیشتا ل هه وایی سه ری خو بادده ت دویفدا سنگی خو
 ، دویفدا پشتاخو ودویماهی پییت خو پییت پستی

و دهیته خواری ئیکسه ره پشیک دقولپیته سه ره له پییت خو وپاشی دکه فته
 ئه ردی کوریا وی ژی گه له ک هاریکاره د فی پروسی دا دکه ت.

63_ هنده ك مار خشخشی ب جو دكه ت ؟

ماری ب خشخك وه كو گه له ك جوریت مارا خو كه قل دكه ن و ئیكى
 نوی چیدبیت . بهرماهیكین كه قلی^۶ وا لسه ری کوریا وا دمینت وحشك دبت
 وه كو خه له كا , ده ما ئه ق ماره هه ست بمه ترسییه کی دكه ت بله ز
 کوریا خو بلند دگه ت وده هه ژینیت وئه و خه له ك

حشك دبن وه كو خه له كا لی دئین و دمینن ده ما مار هه ست بمه ترسییه کی^۶
 دكه ت کوریا خوب هیز دهه ب هیز^۶ ق ئیک دكه فن وده دهه ژینیت و ق
 ئیک دكه فن و ده نکه کی وه كو خشخشکا زاروکا ژى^۶ د ئیت ژ دویرییا
 20 مه تران مروف گوه لی دبت ئه ق ماره گه له ك بژهرن .

64_ ده ما ههستوبك دشكيت يان زبان دگه هتي چه وا نئنه ن وساغ

دبته فه ؟

ههستی ژ بابە تیت ساغ و برح پیک دئیت و شانیت هه ستی بیت کو دناؤ خوییا فوسفاتا کالسیومی عه مبار کرییه داقیت سپیلکی ئانکو زولال نه رماتیبی دده ته هه ستی دا بچه مییت , دهما جهی شکهستی دئیته جیس کرن ئه و جه ئارام دبت و نالفت ئه فه هاریکاریه کا سه ره کییه بو ساغ بونا هه ستی نه خاسمه بهینا ههردو جهین شکهستی ژ خوین کوم دبت وتیر دبت وه کو جه لته و هه ردوو ره خیت شکه ستی دگه هینته ئیک دویهدا دناؤ وی جه لتی دا کالسیوم کوم دبت و بابە تیت ههستییه کی نوی چیدکته بنافی (کاللون) و دوی جهی شکه ستی دا هه ر بهیز دکه فت وهیدی هیدی هه ستی ئاؤا دبت ههتا کو وه کو بهری شکه ستنی دزفرت ساغله م و نوی دبته فه.

65 بوجی دهما خوارنا تهزیاتیان سهردئبشت؟

دهما تهزیاتی ف پدییا یان بانی^۶ دهفی دکه فث ئیکسه ر عهسهب ئەلامی^۶ ئانکو ئاگه هداربی ددهت دا کو ژده ست دانا گهرماتی^۶ کیم بکه ت ده ما ده ماریت خوینی^۶ خو دمچینن و تهنگ دبن داکو ریکی نه دهن ته گهرماتی نزم تر لی^۶ ب ئیتن ئیکسه^۶ مروف توشی سه^۶ ئیشانهکا بهیز بو ده مه کی کورت دبت و دهما ئەو تهزیاتی نه مینیت جاره کا دی ده ماریت خوینی فه دبن وفره ه دبن وئیشان نامینت.

66 ئەری مروف دشین سه^۶ نشیف تشته کی ب خون یان فه خون؟

دهما مروف تشته کی دخوت یان فه دخوت دگه رییدا^۶ دچته خوار و پاشی دبوریا مه ریئی دا دچپته خوار و دهما دچپته دگه دیدا ئانکو مه عیده دا قه په غهك لسه ری^۶ مه عیده ی یا هه یی ئیکسه^۶ ر دتیته داخستن ئە فجا ئەو زاد دمینته دنا ف مه عیدی دا , دهما خوارنی^۶ وداعویرانا زادی ئە وکونیت بو دفنی^۶ و قه سه بین هه وایی دچن ئە وژی دئینه گرتن ئیکسه^۶ ر بیهن ئینان و برن ژی رادوه ستت , لی^۶ هه رفه خوارن ژی ریکا خو خه له ت ناکه ت و درست دچپته خواری.

67. جهند جورين تيمساحا هه نه؟

نافی^٧ تيمساحيت ره سه ن (کروکودايل) ه ئه وژی دهما مروف سه حدکه تي^٧ ددانيت^٧ وا گه لهک مه زن و بهيزن^٧ و ريزين^٧ سه ري و بني لده رقی ده فی وايه وديار دکهن^٧ ، لی جوره کا دی يا تيمساحا يا هه يی نافی^٧ وا (ئه ليگييتور) ه ئه وژی ددانين^٧ وا تنی ريزا^٧ سه ري ديار دکهت مروف ژدانا دزانت چو تيمساحه ؟

68. بوجی دهنگه کی نه خوش وتيز ژ ته باشيري سه بيورهی دئيت ده مادئيسين ؟

دهما مروف سه حدکه ته سه بيوری^٧ يان ته باشيري مروف دبينيت^٧ بانی هه ردوکان راست و حولی نه لی^٧ ده ما مروفل بن مايکروسکوپي سه حدکه تي دی بينيت هه ردوکا که ندو کورين^٧ هه ين ونه دراستن ئه فه دببته ئه گه ر دهما ف ئيک دکه فن ئه و دهنگی^٧ نه خوش کو زی دئيت کو مروف گوھيت خو بگرت؟

69_ ئه‌ری گیانه‌وه‌ر دکه‌نه‌که‌نی؟

که‌نی بی گومان تنی بو مروڤایه وسیمبولا که‌یف ودلخوشیی دئیتنه نیاسین ، لی گیانه‌وه‌رده ما دئفن وه کو سه بی یان پشیکا یان غوریللا ده‌ڤ و لیڤین وا د لئن و ده‌نگه‌کی شبهه تی که نییی یان گرییی ژوان دئیتن لی ئه‌و سیمبولا ترسی یه ل ده‌ڤ گیانه‌وه‌را و چوجارا باوه‌ر نه‌که گیانه‌وه‌ر بکه‌نن؟

70_ بوجی هنده ك مروفت دهستی چهی بكار دتینن وهنده ك دهستی

راستی؟

ئهفه سوبحان الله كارى مهژی یه ،هیزا مهژیی هه مروفه كى ژ ئیكى دى یا جودایه هندهك لایى راستى یى مهژیى وان بهیز تره و هندهك ژى لایى چهیى بهیز تره 90٪ دهستی راستى بكار دتینن و 10٪ دهستی چهیى بكار د ئینن بو زانینا چینابت مروف فى دیاردا سروشتى بزورى بگهورت دا تنى ب دهستی راستى كار بكه ت ژبه ر ئه و كریار دى زیانى كه هینته مهژی .

71 دوبریا ریکی ژئوردی بو هه یفی چه ند ه ؟

لسالا 1969 بو جارا ئه ولی مروژ گه هشتنه سه ر بانی هه یفی ب چوار روژا .
 نیفا ریکی دما به ینا ئه ردی و هه یفی دگه هته 384400 کیلومه ترا ، ب
 ساروخا گه ردوونی ژی 40000 کیلومتره بو هه ر ده مژمیره کی . هه ر
 بفی له زاتییی دشیپت ب کیمتر ژ ده ه ده مژمیرا بگه هته هه یفی و چه ند له
 زاتی زیده تر بت دی زیده تر هه و جه یی سووته مه نییا بتن لی دی زوی
 تر گه هیتن ، وه کو له زاتییی کیمتر لی بکه ن دی سووته مه نی کیمتر بن لی
 دی ده مه کی درپژتر پی د فیتن بو گه هشتنی .

72 دامانا خالینن ره ش لسه ر بشتا خالخالوکا جیبه؟

چیکرنا خودی مهزنه و گهلهک جارا هه مو خال هندی ئیک نینن هندهک
 جارا سینه یان پینج یان هفتن نه و ژ هه می جورا پتره هنده ک زی
 بیست و چوار خالن ژکه قندا مروف دبیژن کو خالخالوک به خت وتالعه کی
 باش بو مروفی دئینیت ده ما چافی مروفی فی دکه قت و دبینت باوه ریا
 وان نه فه بو چنکو خالخالوک وان رشکا دخوت نه ویت گهلهک زیانا
 دگه هیننه به لگا ونا هیلت چو زیان ب گه هنه به لگا ورووه کا له وما جهی
 دلخوشییا جوتیارا بو.

73_ دهمی باشقه جوننا ئاڤا ده ریایی ئاڤ کیشه دجت؟

دهما هه یف هیز ا کیشانی^٧ (گرافیتی) لسه ر رویی ئه ردی ئه نجام دده ت
 ، وی دهمی ئاڤا ده ریایی لدویڤ جهی هه یف لی دزڤرت پیلیت ئاڤی
 لسه ر لیڤین^٧ ده ریایی (په راڤ) بلند دبن و لافاو چیدیت . به روڤازی لایی^٧
 دی یی^٧ ئه ردی ژی هه ر لافاو رووی دده ت لی کیم تره ، ئه ڤجا دبه ینی
 دا پیلیت ئاڤی نزم وغه واره دبن .

74. جهوا ته رمیت فیرعه ونیباا(مومی) دهاتنه کفن کرن وپاراستن؟

مسرییت که فن باوهدرکرن مروف پشتی مرنی ژیانوی بهرده وام دبت له وما دپاراستن . ئەقجا هندهک مروقیټ شاره زا دفی بواری ئانکو(موحه ننت) بشی کاری رادبون ده ما هناقیت مری دئینانه ده‌ری و جهی وا خوی دکرن دا هه مو شه ها له‌شی مری باش حشک بکهت و هندهک په‌روکیټ تایبته شه‌ما دکرن و که‌له‌خ پی دپیچان و دکرنه دتاییتادا بو زانین ئە ق میتوده که له‌خی مری دپاریزت ژ پویچ بوونی و بهزاران سالا دمینن بی زیان نمونه مومییت فیرعه‌و نیت مسری . هه‌ر وه‌سا ل وه‌لاتی پیروو ئەق پروسه بکار دئینان .

75 بوجی دهنگی ئافی ژنا ف شه بتانوکیت (سه ده ف) ده ربا بی دئین

ده ما ده به به رگوهی خو؟

ده مامروف سه ده فی ده ته به رگوهی ده نگي پيلیت هه وایی دناؤ
 قلاهییت وان دا دگه رییت و دزفرته فه گو هیت مروقی وبهیزه کا جودا
 ده ما مروف سه ده فی دانته به رگوهی خو بی گومان هه وا بی دناؤدا
 دزفرت دگه ل پیلیت هه وایی و ده ردکه فت، له وما چه ند هه وا یان ده
 نگ پتر بن یان سه ده ف ژی چه ند زه خم تربت ئه و ده نگي ئه م
 گوھ لی دبین ژناؤ سه ده فی دی بلند تربت .

76_ بوجی نهم دبیهنژین؟

دهما مروف بیهنا خو دکیشیت و هندهک توز یان تشتهکی غریب دچته د ناڅ
 دفتی دا ل ویری هندهک دویمایهیکیت عهسه با بیت هویر دنازیرین دژی
 فی چه ندی ئیکسه ر مروف دبیهنژیت و نه و توزا مایی ژ دفتی ده ر
 دئیخت وریکی ناده ت چو زیان بگه هنه سییا ده ما به رگی دفتی
 ژناڅدا دوه رمت ژ نه گه ری څایروسیت پهرسیفی نه څ څایروسه بریکا
 بیهنژینی بساناھی ده ردکه فن.

77_ کرمیت گوهان جنه ؟

مروشین بهری باهر دکرن کو نه و هنده جوریت کرمان بییت هه ین خو
 دخشیننه د گوهیت مروفا دا و لویری دژین لی وه نینه، نه ف کرمه دشه رمینن
 و تنی خو دده رز و دشه قیت بییت دیوارا ین هیکیت خو دیاریزت وودانته
 بن به را ین ده بییت دارا وگرنگه بو فان کرما کو نه و جه نه بی ب
 شه ه بت ونه بی سار بت . ده ما می هه ست دکهت کو نه ف جهه ئیدی
 ب کیر نائیت سار بت ین گه لهک ته ر د بت هیکیت خو دبه ته جهه کی
 دی .

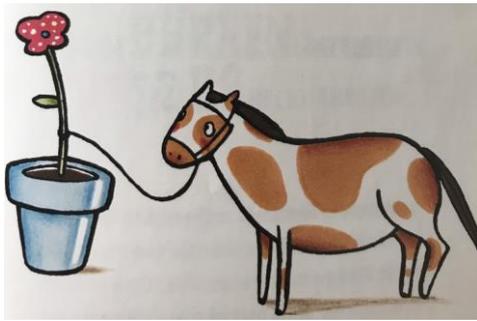
78 بوجی کریستان هیگیت ره ننگین ددهنه ئیکو دول جه ژنائسته ری؟

عه ده ته ك و باوه ریه كا كه فنه ل ده ف کریستیانا رابونا عیسی پیغه مبه ری سلافیت خودی لسه ر حاوی ژ مرنی ئه ف پشوویه دكه فته ئیکشه مبییا پشتی کاملانا ههیشی دهسیکا بوهاری ئه و هیك سیمبول ژیانی و بردهوامبیا وی وگه شبونا بوهاری یه هه و هسا مسری و فارسیت كه فن هیگیت ره ننگین بو ئیکودو دهنارتن , فارسا باوهر دکر کو ئهرد ژ هیگهكا ناژدهها ده رکه تیبیه .

79_ کهنکی دبیژنه هه سبی (پونی) ئانکو هه سبی بچوک؟

چو جوداهیبه کا مهزن دبهینا وان دا دانینه، لی ئه گهر به ژنا هه سپی ژ جهه کی ل نیفا پشتی تیته پیقان ب داره کی تایبته دبیژنی داری پیقانی ژ 1,48 سه نئیمه تران کیمتر بت دبیژنی پونی، کورتترین پونی دجیهانیدا بناقی فالابیللا تنی 70 سه نئیمتره، پونی یا تایبه تمه ندیبیت هه ین بو نمونه چاقیت وا دمه زنن پویرته کی بوش یی لسه ر ئه نییا وا ن، پیبیت وا کورت ترن لی نه دساناهینه بو سیاران یان ده ما بار هه لگربن بزهحمه تن وبزاقی دکه ن، بو زانین پونی د تیگه هشتی وفامانه له وما راهینه ریت فان گیانه وه را سه بر دقیت هه تا وان فیر دکه ن.

80_ قه شیت کاتولیکا ژنی دئینن یان نه؟

باوهرییا قه شیت کریستیانییت کاتولیک ئه وه کو دقیت ههمی ژیا نا خو بو خودی ته رخا ن بکه ن و هه مو خوشیییت ژیا نی وهکو زا روکا و ژیا نا خیزانی هتد ... بهیلن تنی په رستنا خودی بو وان یافه ره ب دیتناوا هه مو زا روک وهکو زا روکییت وانه لی کریستیانییت ئورتودوکسان چیدبت ژنی بینن و زا روک ژی هه بن و ژیا نا ئاسایی بریفه ببه ن.

81 بوجی (ماسیبا جیلی) یا حولیبه وه کو جه لیلی.

ئهف گیانه وه ره بییت بی^۷ ههستی نه لهوما یا نهرمه وه کو جیلیبی و
 99٪ ژکیشی وان ئافه ، لهوما یا نهرمه ژشکلی فه دیاردکه ت ماسیه
 کا بی^۷ زههر و زیان لی براستی زیده یا ژه هراوییه ده ما بو نمونه ده
 ستی مروقی فی بکه فت مروف توشی هه ساسیبه ئانکو ههستیاریا
 پویستی دبتن

82_ جرد خول کویفه فه دشیرن؟

ژمارا جردا ژ مروفا پتره هه مو جهین فه شارتی وه کو سهرداڤا یان سولینا
 دژین و خوارنا وا ژی ل سهر گلپشی مروفا یه وهه مو تشتا دخون دوو
 جوریت جردا بیټ ههین جردیت ناڤ خانینیا کوریا وا ژ له شی وا درپژتره
 ویویرتی وا ژی یی راسته و دشین بسهر دیوارا ب کهفن . لی جردیت گه
 روک نهشین بسهر دیوارا ب کهفن وقهلهوترن و دناڤ مه نهولا وسولینیت
 ناڤی دا و سهرداڤا و جهیت ته ر وتاری نه ف جوره دشین باش مهله قانیا
 ب کهن و کوریاوا ژ له شیوا کورت تره.

83_ نه گه ری هه بونا کرما دناف سیفادا جیهه ؟

هندهک به لاتینک هیکیټ خو دکه نه سهر به لگیت داریت فی فیقی ود
 هما دبنه کرم ژ که فلی خو دهر دکه فن وبله ز دکه فنه سهر سیفیتت گه
 هشتی و بی بیهن فه دان د خون هه تا دگه هنه کاکلکا فیقی و دبورن و
 ژ لایی دی دهر دکه فن و مروف دهما سیفه کی کهر دکه ت دشیت ریکا وان
 کرما دنافدا ببینیت یان هندهک جارا به رماهیك ئانکو پیساتیا وان
 وهکو دندکین رهش لسه ر سیفا کرمی دبینت

84_ جهی کفانا ره نگا ب درستی ل کویفه به ؟

دهما باران دبارت و روناھییَا هتافی دگهلدا بت ئه و روناھییَا دناق دندکا
 ئانکو قه تر یِت نافی دا دهورت و ئه وروناھی ژیکفه دبت بو ره نگیت خو
 بیِت سه ره کی سور و مور وزهرو کهسک و پرته قالی وشین وهه ره و هسا مروق
 دشیت ژه می لایان قه ره نگیت وی کفانی بشکله کی دی ببینت بو زانین
 ئه و کفان نیشا خه له که کا ته مامه لی ئه م تنی نیف خه له کی دبیین
 نیفا دی یا خه له کا ره نگا ئاسو دهرتن له و ما ئه م تنی کفانه کی دبیین .

85_ ټه و خیزی دینی ده‌ریایی دا ټکوبه هاتیه؟

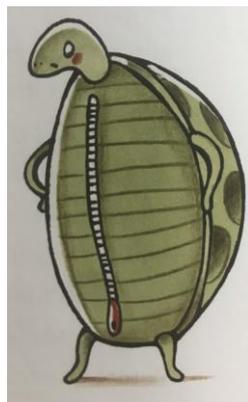
بی گومان ژ چیا د ټیتن ده‌ما بهر دهه رفن و ټچیای به ره ټئردی گریل
 دبن و دکه ټنه دناټ روپبارا دا نه خاسمه ده ما ټاټه‌کا بهیز و بوش بت
 پیلیت وی ټافی وان بهرا ژوردا دبه‌تن به ره ټ ده‌ریایی د ریکاخودا هر
 دشکین و هویر دبن هه‌تا دکه هنه بنی ده ریایی ، پشته پشکنینی زانایان
 په سه ند کر کو به‌ریت چیایی و خویزی بنی ده ریایی هه ردو ژ ټیک
 بابه‌ت بیت چیپوین.

86_ بوجی پاپور نقووم بناین؟

شیوه و و زور بونا قلاهیی دناټ ټاټاهیا پاپوران دا چه ند مشه بت کیشا
 پاپوری سټک تر لی دټیت و هیزا پالدانا ټافی بو سه ری پهیز تر لی دټیت
 ژبه رقی چه ندی پاپور چه ند یا زه خم دمینه‌ته سه‌ر ټافی ونقوم نابت

87_ کیسه له دشین که قلی خو بگهورن بان ب هافینن ؟

کیسه له نه شیت نهو که قلی یی سروشتی دگه ل وان چیبوی دهمادهیکیدا و پشتی ژ هیکی دهردهفت و ههتا مهزن دبت نه و که قلی مهزنتر و بهیز و ستویر تر لی دئیتن و دبتته ته مامکهر ی په راسییت کیسه لا و بربرکییت پشتا وان . دهما توشی مه ترسییا دبن نهو کیسه له خو دکیشته د نا ق که قلیدا وخو دپاریزیت دا چو زیان نه گه هنی .

88 ئەگەری ئیسکا جیبە؟

بەینا قە فە سا سییت مروفی و زکی ئە ندامە ک بنافی (حجاب حاجن) یی
 هە یی هەردوکا ژێک جودا دکەت ئە ژ ئە ندامە دەماھاریکاریا مە دکە ت
 بو هە ناسە کرنی ئە گە ر عەسەبە ک تاییەت بیته ئازاندن ئیکسە ر
 ئەو حیجاب خو دکیشته پشتی سیی ژی فرەھ دبن و هەوایی دکیشن ئە ژ
 کارە بلەزاتییا بریسیی رویی ددە ت بو رییدی ئانکو (لسان المزمان) و
 ئیکسە ر قە پات دبت وی گافی ئە و هە وا ژ بەهیز فی دکە فت و ژ ئە
 گە ری فی فیکە فتننا هە وایی یا بەهیز ئەو ئیسک بو مروفی چیدبن .

89_ کهنگی ته له فون هاتیه که شف کرن؟

ل سالا ماموستایه ک 1861 ناڤی و ی فیلیپ رایز بو ئامیرهک چیکر کو ئیکه مین ته له فون بو کو شیان هه بوو دهنگا ب ریکا ئه لیکتریکی ڤه گوهیزیت ئیکه مین رستا دناڤدا هاتیه گوتن ئه ڤه بو : ههسپ زه له تا خیارا ناخوتن ! ماموستایه که ی دی یی ئه مریکی ناڤی وی

(ئه لیکساندهر گراهام بیل) مفا ژی وهرگرت و وئامیرهکی دی پشتی پازده سالا چیکر , و سالا 1876 , ئئیکه مین ئامیری ته له فونی یی به رهه ڤ بو و بدرستی هاته ب کار ئینان . دناڤ دهسکی ته له فونیدا ماکروفونک و سه مماعه بییت داناینه ده ما ته له فون کرنی ئه و پیلین دهنگی تینه گوهارتن بو ئیشاریت ئه لیکتریکی و بریکا وایه ری ئانکو خه تی ته له فونی دئیته ڤه گوهاستن بو ته له فونا مروڤ په یوهند ییی پی دکه تن و لویری سه مماعه جاره کا دی وا ئیشارا دگهورت و دبنه پیلین دهنگی دا مروڤ گوه لی بت , هه ژی گوتنی یه لسه ر وی ده می ته له فون نه دهاتنه ئینان و برن و هه مو وایه ر بون لی پاشی بونه ئوتوماتیکی و بی وایر بو نمونه موبایل و کومپیوتەر لسه ر ده می نوی ومودیرن .

90_ کحول جبه وجه وا جدیدت؟

ثافا وجه ه و هوپس نانکو رووه کی جنجل و فتریاتیت هه فیر ترشی بیت هویر تیکه ل دبن نه و پرتکیت هویر دهه فیر ترشی دا بنه جه دکهت کو ژوی شه کرا دثافا ثافا جه هی دا کحول چیبیت , کحول بو گه له ک شولا تیته ب کار ئینان . ثافا جه هی دثیته شه خوارن ویابی زیانه لی ده ما کحول تیدا بت دبیته شه خوارنه کا ب زیان بو مروثنه خاسمه نه گه ر زیده شه خون , زیده یی فی چه ندهی خودایی مه زن یاچه رام کری . نه خاسمه بو موسلمانا چنکو دبتنه نه گه ری سه رخوشیی ورویدانا کاره ساتا بو نموونه ده ما هژوتنا ترومبیلی دبتنه نه گه ری رویدانیت دلته زین .

91 ئهخته بوت ئانكو ماسيبت حيرى چه وا دلثتن ؟

بههرا پتر ئهخته بوت ل بنى دهرياي ب دهستيت خو بيت دريژ خو
 دخشينيبت بهلى دهما مهترسييهك لسه ر ههبت دقيت بلهز ب رهقت يان
 دهما لدويف خوارنا خو دبه زت دقيت لهزي بكهت وه كو هيزا فروكا ده
 ما دفرن ئيكسه ر بو پيشيي بازده ت و بريكا هندهك شهقيت لدور له شي
 وان دا ژ سه رى وان حتى قورمى بيت هه ين و ژمارا وان هه شتن ئاقي
 د كيشنه خو ، بريكا وان شه قا كو شكلى كوفكا دده ن ، دهما بهيز دبه
 زت ئه وئاڤ بهيز وه كو بريسي ده ر دكه قت . ئه ڤ ماسييه دشيت به
 روڤاژى ئانكو پشت و پشت بچت چنكو ئه وكوك نه دقه يدكرينه و وئاژادن
 دلثيني دا لهوما ئهخته بوت دشيت بوهه مى لايان ژى بلثيت .

92 بوجی روندکیت مه دسویرن؟

روندکیت مه دسویرن ژبه ر کو دروندکادا پیچه کا خوی یا دناڤدا ، روندک
 دناڤ غوددیت روندکادا چیدبن جهی وان غوددا دکه څته به شی سه ری
 یی گوشا چاڅی یا ده څکی خواری ئانکو (جفن) ، بریکا که نال وجوکیت
 تایبه ت روندک دناڤدا دبورن و دبارن ، مروڤ دژیانا خودا نزیکی 80
 لیترین روندکا دبارینیت .

93_ ئهري گيانه وهر خهونا دببنن؟

دهما مروڤ چافديريا گيانه وهره كي نڤستي د كهت دي بينت هنده ك جارا
 چاڤيت وان دلڤن و د نالن و خو دلڤينن به لي زانا دببزن ئه ڤه نه نيشانيت
 خهونانه چنكو گيانه وهر نا ئاخڤن دا بومه ببزن كا خهونا دببنن يان
 ناببنن ؟

94_ غواصه ئانكو (پاپورا نقوومبوونی) دشیت چه ند نقووم بت؟

دمینته سهر فشارا ئافی ل سهردا وغه واسی چه ند هیزه هه یه خو لبه ر زیده بوونا فشارا ئافی یابه رده وام بگرت تومار دبیزن یا گه هشتیه 11034 مه ترا سالا 1960 ئافی وی غه وواسی باتیسکاف بو تنی ئه ژ جوریت غه وواسا دشین ب گه هنه وی کویراتییا ئافی لی بین له شکه ری دشین ب گه هنه کویراتییا 600 حه تا 900 مه تران.

غه وواسا ئه مریکی یا ده ریاییت کویر (ئالفین) دشیت 4500 مه تریت ئافی لسه ردا بن خولبه ر دگرت بی کو ب ئیته هه رشاندن ژئه گه ری هیزا باری ئافی لسه ر . هه ژی گوتنی یه بریکا فی غه وواسی به ر ما هیبیت پاپورا تایتانیک ببینت کو ل بنی ده ریایی 3800 مه ترا کویر نقووم ببو؟

95 (یوفو) ٲانکو سینیکیت گه ردوونی بیت فروک هه نه ؟

گهلهک مروف باوهری ب هه بوونا یوفو یا هه ی ، گهلهگ ژ ی ٲه ور باوه ری پی نینه ، ٲه و مروفین باوردکهن چو دهلیل ل سهر گوتن و باوه رییت خو نینن تنی ٲاخفتنه ، ٲه ٲ ناٲی یوفو ژکوٲه هاتیه ؟ (یوفو) ، (یو) ٲانکو نه دیار و (ف) ٲانکو فروک و (ٲو) ٲانکو ٲامیره ک ،

گهلهک جارا هندهک کهسان روناھیه کی ل ٲه سمانی دبینن باوهر دکهن ٲه و یوفونه ، به لکو روناھی یا فروکهکا ٲاسایی یان بالونهکا ههوايه وهه تا ده می نوکه یی مودرین ژ ی چو یوفو یان مروفین گه ردونی نه هاتینه خواری سه ر ٲهردی وکسه کی ژ ی نه دیتینه .

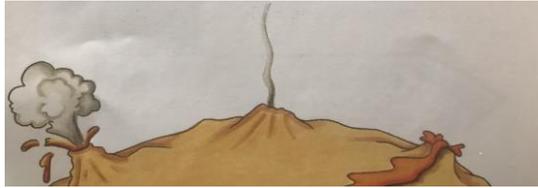
96_ ته یر و ته وال دشین بشت و بشت ب فرن؟

یاسروشتی نه وه کو چویچک تنی بو پیشی د فرن . تنی چویچکا (کولبیریس) د شیت پشت و پشت ب فرت یان دجوهی خودا راه ستت ل نه سمانی , دچرکه کی دا 80 جارا بالیت خو دثینیت بله ذاتییه کا گه له ک زیده مروف نه شیت لثینا بالیت وی ببینت داکو ب شیت راه ستت ژبه رقی چه ندی زیده تینی دبت و هه وجه ی فه خوارنی دبت .

97 بوچی بورکان دفویرین ۴

بورکان ل وان جها یی ھی کو ل بن ئوردی وا بهریت گهرم و هلیایی
 وهکو ئه مریکا باکور(جنوب) وروژه لاتا ئه فریقا ب هیزن ومشه نه ئه و بهرین
 هلیایی دلئن و غازهك پیدایا دبتن کو دقیت دهر ب بت وهکو بو نمونه
 دهما مروث بتله کی ببسیی ب شلقینیت و فهکتهت چهوا دفویریت ئه وژی
 هوسایه و دبه ینا شه قین ئوردی ریکاخو بو دهرقهی ئوردی دبینیت و دهر
 دبت دگهل ریباره کی ئاگری دبیزنی (لافا) و دیکویله کارهش ژی دچت .

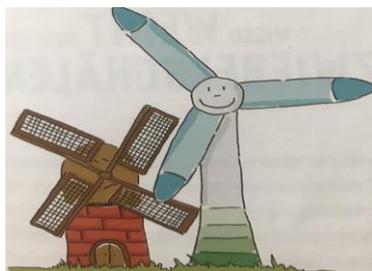

98 پیلیت ئافی ژکوشه دهین؟

سەر ر وییی ئافی وهکو خودیکی یی رونه مروف دشیت خو تیدا ببینت، بهلی نه به رده وام یی ئارامه ئه گه ر هیژا ههواى دهما ل ئافی ددهت و دلغینیت یا زیده بت ئانکو باروقه دی پیلیت وی ئافی ب هیژ دهه ژیین و بلند دبن، ده ما هه وا یی لاواز و وئارام بت پیلیت ئافی دی درحه ت ونزم و بی زیان بن، و مروف چوجارا نزانن چو وه خت دی ب هیژ بن یان د ئارام بن .

99_ بهروانیت هه‌وایی بو جو دئینه ب کار ئینان؟

پهروانیت هه‌وای هندهك جارا ژ دوو په‌را پيك دئیتن و هندهك چوارن و هندهكیت د مودرین و پیشكه فتی سی بهروانه بییت هه‌ین کار ی په‌روانا چیکرنا ئەلیکتريکی یه ژ هیزا هه‌وایی ده‌ما دئیتن ، په‌روانه دزقرن و هه‌وای دکه نه ئەلیکتريک . بو زانین ، په‌روانه وه‌کو میلیت ده‌مژمیری بو لایی راستی دزقرن ؟

100 نه گه ری روندکا جیبه ده ما هویرکونا پیفازا ؟

دنافا پیفازا دا هنده‌اک جوریت زهیتیت نه پیری بیټ ههین ، ده‌ما مروڤ

پیفازی هویر دکه ت

نهو زهیت دفرن و دگه‌ل بایی تیکه‌ل دبتنه پیکهاته‌یا کبریتی نه ڤ
پیکهاته ده ما ددفرت ژپیفازا هویر کری و دگه هته چافا و نه و چه
رمی کلمیشیی یی چافا د دنارییت و نیکسه ر و روندک دبارن . بو زانین
ئاڤا پیفازا گه له ک یا ساغله مه بو کوخکی وه کو ده رمانه کی سروشتی
دنئیته بکار ئینان لی نه و پیفاز دڤیت وی گافی هاتبیته هویر کرن .

Wo ist das Meer bei Ebbe? 2010 –1
100 neue verbluffende Fragen und Antworten.